

Μακάριοι οι ελεήμονες γιατί αυτοί θα ελεηθούν (Πρωτοπρεσβύτερος π. Παντελεήμων Κρούσκος, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία](#)

Αναβαίνοντας σήμερα την νοητή κλίμακα των μακαρισμών φτάνουμε σε υψηλό σκαλοπάτι: Μακάριοι οι ελεήμονες γιατί αυτοί θα ελεηθούν.

Ο ελεήμονας άνθρωπος φτάνει ως τον θρόνο του Θεού , γίνεται ο ίδιος Θεός για τον αδελφό του κατά χάριν θεού γιατί ο μοναδικός και πρώτος ελεήμων , αυτός ο οποίος ανατέλει για τους αγαθούς και τους πονηρούς και βρέχει επί δικαίους και αδίκους.

Όταν ο Χριστός λοιπόν μας καλεί στην ελεημοσύνη, ουσιαστικά μας καλεί στην μίμηση Του, μας καλεί να γίνουμε ισόθεοι. Και δεν πρέπει να μας τρομάζει μια τέτοια προοπτική διότι σκοπός του ανθρώπου είναι η τελειότητα και η θέωση, να ξανακερδίσει αυτό πού απλοχερα μας προσφέρει ο Θεός: τον χαμένο παράδεισο και να κερδίσουμε ξανά τον γνήσιο και ζωντανό εαυτό μας τον θεωμένο άνθρωπο.

Ελεημοσύνη μαζί με την ύψιστη έκφραση της ,την αδιάκριτη κατά Θεόν αγάπη είναι το κέντρο της χριστιανικής πίστης και ήθους, το μέγα μήνυμα πού καταθέτει η Εκκλησία στον κόσμο. Αλλά είναι και το μέγα κίνητρο για τον Θεό, η μεγάλη δύναμη πού τον σπρώχνει κατά κάποιον τρόπο προς ευεργεσίαν της

ανθρωπότητας. Από ελεημοσύνη επτώχυνε και εκενώθη ο Θεός, γενόμενος άνθρωπος για να σώσει τον άνθρωπο. Από ελεημοσύνη έγινε υπόδικος για τους κατάδικους, απλός για τους απλούς, υπεύθυνος για τους αματωλούς, εσταυρωμένος για τους τεθανατωμένους τη αμαρτία, αναστημένος για τους νεκρούς, ατιμασμένος για τους ατιμασμένους. Από ελεημοσύνη μας παραθέτει το δείπνο της βασιλείας Του, ενώ σε μας άξιζε μόνο θάνατος και περιφρόνηση. Αντί να γίνουμε εμείς επαίτες του ελέους Του, γίνεται εκείνος ζητιάνος της αγάπης μας, παίρνοντας την πρωτοβουλία να μας πλησιάσει. Είναι λοιπόν φανερό ότι ο ασκών την ελεημοσύνη, ζηλοί ένα από τα θεία ιδιώματα.

Πρώτον πρέπει να γίνουμε ελεήμονες προς τον εαυτό μας αποδεχόμενοι την πρόσκληση του Θεού και έπειτα ελεήμονες προς τον αδελφό για να κερδίσουμε την βασιλεία Του.

Είναι γνωστή σε όλους μας η διδασκαλία της Εκκλησίας για την ελεημοσύνη και την προσφορά αγάπης προς το πλησίον. Επίσης, πολλές είναι οι μαρτυρίες της Γραφής για την δύναμη και την αξία της ελεημοσύνης: «Μακάριος ο άνθρωπος που ελεεί όλη την ημέρα... ιλαρόν δότιν αγαπά ο Θεός... ο ελεών πτωχόν δανείζει Θεόν» κλπ.

Γνωστή επίσης είναι η παραβολή της Κρίσεως. Αυτός που φάνηκε σπλαχνικός στους ελάχιστους αδελφούς του Χριστού φτωχούς, ασθενείς, φυλακισμένους, πεινασμένους, γυμνούς, απελπισμένους αυτος τελικά και ελεήθηκε. Αντίθετα όποιος τους περιφρόνησε, γνώρισε την πίκρα και την οργή του Θεού και την αιώνια καταδίκη. Είναι επίσης γνωστή η παραβολή των δέκα εκείνων παρθένων, που οι μεν πρώτες είχαν έλαιον έργου αγάπης και δικαιώθηκαν, ενώ οι πέντε

άλλες, ενώ διήγαν παρθενική και καθαρή ζωή, μην έχοντας όμως έργα ελεημοσύνης, έμειναν εκτός νυμφώνος Χριστού.

Δεν φτάνει να είναι κανείς ηθικός και έντιμος αλλά πρέπει να προσφέρεται και να προσφέρει. Αυτός είναι ο μακάριος άνθρωπος και σε αυτήν και στην άλλη ζωή, ο προσφέρων και προσφερόμενος. Βέβαια, όταν ο Χριστός λέει ότι αυτοί θα ελεηθούν δεν αναφέρεται σε μια υπολογιστική εμπορική συμφωνία μεταξύ Αυτού και ανθρώπων(δώσε μου για να σου δώσω). Πολλοί άνθρωποι φιλανθρωπεύουν και ελεούν για να κερδίσουν τον έπαινο των ανθρώπων ή την συγκατάθεση του Θεού , Τον οποίον εκλαμβάνουν ανθρωπομορφικά. Έτσι υπάρχουν τρεις κατηγορίες ανθρώπων κατά τους Πατέρες: οι δούλοι, οι μισθωτοι, και οι αληθινοί υιοί του Θεού. Ο δούλος ελεεί γιατί φοβάται πώς αν φανεί άσπλαχνος θα πάει στην κόλαση. Κάνει το καλό γιατί φοβάται το κακό.Βλέπει τον Θεό ως τιμωρό και εκδικητή. Ο μισθωτός ελεεί και ποιεί το καλό για να κερδίσει την βασιλεία του Θεού. Νομίζει ότι κάνοντας το καλό υποχρεώνει τον Θεό σε μία συμφωνία. Ο Θεός όμως δεν είναι εκδικητής ή τιμωρός ή έμπορος να χρωστά και να οφείλει σε κανέναν. Τον Παράδεισο τον παρέχει απλόχερα. Οι δουλικοί και εμπορικοί μένουν εκτός του νυμφώνος ή τουλάχιστον απολαμβάνουν τα ελάχιστα ως ελάχιστοι. Για να μην αναφερθούμε στην άθλια ψευδαπάτη, εκείνων οι οποίοι ελεούν από ιδιοτέλεια, είτε για την δόξα των ανθρώπων είτε για την ηθική τους ευχαρίστηση και ηδονή.Για αυτό και ο Χριστός μακαρίζει αυτούς που ελεούν από αγάπη, όσους βλέπουν τον πλησίον τους όχι μόνον τον εαυτό τους αλλά και τον ίδιο τον Θεό τους, όσους απαρνούνται την τυραννία της ιδιοκτησίας των πραγμάτων και δεν κατέχουν τίποτα αλλά τα προσφέρουν σε όσους υστερούνται. Αυτοί οι ελεήμονες είναι πραγματικά παιδιά του Θεού και αυτοί θα ελεηθούν.

Ελεημοσύνη είναι και να ξεπερνάμε το εγώ μας και να φτάνουμε κοντα στον αδελφό, έτσι ώστε να φτάνουμε εγγύτερα στον Θεό. Η προσφορά αγάπης, συμπαράστασης, συνοδύνης και χαράς, ακόμα και ευαγγελικού λόγου με διάκριση προς τον άλλο είναι και αυτή έκφραση ελεημοσύνης. Επίσης τέλειος βαθμός ελεημοσύνης είναι η πλήρη αφεση και συγχωρητικότητα προς τον άλλο, αλλά και η υποβίβαση του εγώ μας για να ανέβει πνευματικά ο άλλος.

Ο Θεός, λέγει ο ιερός Χρυσόστομος, ζητά από εμάς να λάβει αφορμή, για να μάς προσφέρει όλα τα αγαθά Του. Όταν επομένως κανείς ξοδεύει για ελεημοσύνη, τότε πλουτίζει, τότε είναι μακάριος και τρισμακάριος. Όταν η καρδιά μας εκχυλίζει το έλεος, τότε έχουμε στην κατοχή μας όλα τα πλούτη του Θεού τα ουράνια.

Όμως ο Θεός δεν θέλει απλώς και μόνο να ελεούμε τους αδελφούς μας. Θέλει να πράττουμε την ελεημοσύνη χαρούμενα, με ανοιχτή καρδιά. Ιλαρόν γαρ δότην αγαπά ο Θεός, όπως λέγει ο Απόστολος Παύλος. Εκείνος που συμπαραστέκεται στον αδελφό του και πιστεύει ότι ο αδελφός του είναι ο ίδιος ο Χριστός, πρέπει να χαίρεται που αξιώνεται να εργάζεται το έργο της αγάπης. Διότι είναι παράλογο να ανακουφίζουμε τον πόνο του αδελφού μας και εμείς να λυπούμαστε.

Εκείνος που ενεργεί την ελεημοσύνη με τον τρόπο που θέλει ο Θεός, χαίρεται πάντα και ευχαριστεί τον Κύριο για ο,τι μπόρεσε να κάμει. Στο πρόσωπο του αδελφού του που βοηθά, βλέπει τον Κύριο και το γεγονός αυτό δίνει φτερά στην ψυχή του και φθάνει ψηλά στους ουραμούς. Εκεί ακούει, όπως ο εκατόνταρχος

Κορνήλιος, τον αγγελικό λόγο: «Οι προσευχές σου και οι ελεημοσύνες σου ανέβηκαν στον ουρανό ως προσφορά ευπρόσδεκτος από τον Θεό». Διότι η ελεημοσύνη είναι πραγματικά μία θυσία δοξολογίας προς τον ελεήμονα Θεό. Και όπως παρατηρεί ο ιερός Χρυσόστομος, το θυσιαστήριο του ελεήμονος ανθρώπου, δεν είναι οικοδόμημα πέτρινο επάνω στο οποίο θυσιάζεται ο Χριστός, άλλα το ίδιο το πανάγιο Σώμα του Χριστού.

Κάθε αδελφός του Χριστού, οπουδήποτε και αν ευρίσκεται είναι ένα ιερό και άγιο θυσιαστήριο επάνω στο οποίο μπορούμε να προσφέρουμε την θυσία της αγάπης. Επομένως ο κάθε πτωχός αδελφός μας- και πτωχός νοείται εδώ όποιος έχει ανάγκη υλική ή ρήματος ή βρίσκεται σε σκότος πνευματικό, όχι μόνον δεν πρέπει να περιφρονείται από εμάς, αλλά και να είναι πρόσωπο άξιο ευλάβειας και σεβασμού. Ο αγιογραφικός λόγος τονίζει ότι ο ελεών πτωχόν δανείζει Θεόν. Και ο χρυσορρήμων Πατήρ μας θέτει το ερώτημα: «Εάν ο Θεός δανείζεται από εμάς, επομένως είναι χρεώστης μας. Στην μέλλουσα ζωή, λοιπόν, θέλεις να έχεις τον Θεό κριτή ή χρεώστη;»

Ας αγαπήσουμε την ελεημοσύνη. Πραγματικά κανένα αγαθό δεν ημπορεί να εξισωθεί με αυτήν. Αυτή μας καθαρίζει από τις αμαρτίες και μας χορηγεί το θείο έλεος, δηλαδή την σωτηρία. Όπως λέγει ο υμνητής της Άγιος Ιωάννης, στην μέλλουσα Κρίση «ενώ εσύ σωπαίνεις αυτή θα σε υπερασπίζεται. Ή, καλύτερα, ενώ εσύ σωπαίνεις, αμέτρητα στόματα ευχαριστούν για σένα. Λοιπόν τρέξε και αγόρασε την σωτηρία δια της ελεημοσύνης».

Ας μην σκεφθεί κανείς μας ότι δεν έχουμε τα απαραίτητα υλικά αγαθά για να

κάνουμε ελεημοσύνη. Διότι ελεημοσύνη είναι και ένα ποτήρι κρύο νερό που θα προσφέρουμε στο όνομα του Χριστού. Ελεημοσύνη είναι και μία ευχή που θα κάνουμε στον Χριστό για κάποιον αδελφό μας. Ελεημοσύνη είναι και η λύπη που θα δοκιμάσουμε για μία δοκιμασία ή αρρώστια του αδελφού μας.

Ελεημοσύνη είναι να έχεις καρδιά. Διότι κατά τον λόγο ενός μεγάλου Αγίου, του αββά Παμβώ, εάν έχεις καρδιά μπορείς να σωθείς. Αυτή η καλλιέργεια προσφέρει στον εαυτό μας και ακτινοβολεί στους γύρω. Ο έχων καρδιάν είναι το δώρο της βασιλείας για τους άλλους τρυγύρω.

Ελεήμων καρδιά κατά τον άγιο αββά Ισαάκ τον Σύρο είναι: να φλέγεται από αγάπη ή καρδιά για όλη την κτίση: Για τους ανθρώπους, για τα πουλιά και για τα ζώα και για τους δαίμονες και για κάθε κτίσμα. Και καθώς ο άνθρωπος τα φέρνει στη μνήμη του και τα σκέφτεται, τα μάτια του τρέχουν δάκρυα. Από την πολλή και σφοδρή συμπάθεια πού συνέχει την καρδιά του και από την πολλή εμμονή σ' αυτή την κατάσταση, μικραίνει ή καρδιά του και δεν μπορεί να υποφέρει ή να ακούσει ή να δει κάποια βλάβη ή κάτι έστω και λίγο λυπηρό να γίνεται στην κτίση. Γι' αυτό και για τα άλογα ζώα και για τους εχθρούς της αλήθειας και γι' αυτούς πού τον βλάπτουν προσεύχεται συνεχώς με δάκρυα, ζητώντας από το Θεό να τους φυλάξει και να τους συγχωρήσει. Ομοίως προσεύχεται και για τα ερπετά από την πολλή του ευσπλαχνία, πού συγκινεί την καρδιά του, υπερβαίνοντας το ανθρώπινο μέτρο και φτάνοντας στην ομοιότητα του Θεού.